

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **D. P.**, zastúpenej JUDr. K. M., proti žalovanému **T. P.**, zastúpenému JUDr. V. Š., **o vypořádanie BSM**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 5 C 28/2006, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 2. mája 2011, sp.zn. 6 Co 16/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza uznesením z 19. novembra 2010, č.k. 5 C 28/2006-232 ustanovil Ing. J. S. ako znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností. Upovedomil účastníkov, aby prípadné námietky proti osobe znalca oznámili súdu do 5 dní od doručenia tohto uznesenia. Účastníkom uložil, aby sa na výzvu znalca k nemu ustanovili, podali mu potrebné vysvetlenia, dali mu k dispozícii všetky podklady, ktoré bude potrebovať na vyhotovenie posudku. Žalobkyni uložil, aby do 10 dní od doručenia tohto uznesenia zložila preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku v sume 500 € pripojenou poštovou poukážkou (§ 141 ods. 1 O.s.p.). Znalcovi uložil povinnosť oboznámiť sa s obsahom spisu Okresného súdu Prievidza sp.zn. 5 C 281/2006 a po obhliadke nehnuteľností: a/ zapísaných na LV č. X., k.ú. P. ako rodinný dom súp. č. X., stojaci na parcele č. X. a stolárska dielňa postavená na parcele č. X. a X., parcela č. X. - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 471 m², parcela č. X. - záhrady vo výmere 268 m², parcela č. X. - záhrady vo výmere 268 m², parcela č. X.- zastavané

plochy a nádvoria vo výmere 173 m² a parcela č. X.- záhrady vo výmere 150 m²; b/ zapísaných na LV č. X., k.ú. P. - byt č. X. vo vchode X. na 3. poschodí bytového domu súp. č. X. stojaceho na parcele č. X. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 827/41356-in a na LV č. X., k.ú. P. ako parcela č. X. - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 1168 m² v podiele 827/4136-ín, c/ bytu v P., N., ktorý pozostáva z 3 izieb, kuchyne a príslušenstva; - určiť všeobecnú cenu nehnuteľností uvedených pod písm. a/ a b/ a všeobecnú cenu členského podielu v bytovom družstve v súvislosti s bytom uvedeným pod písm. c/. Rozhodol, že pri určení ceny je potrebné vychádzať zo stavu nehnuteľností (resp. bytu) ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, t.j. k 18. marcu 2004 a z cien zodpovedajúcim súčasným cenám. Znalcovi uložil povinnosť znalecký úkon vykonať osobne, znalecký posudok vypracovať písomne v 3 vyhotoveniach v lehote 60 dní odo dňa prevzatia spisu. V závere uviedol, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude spis Okresného súdu Prievidza sp.zn. 5 C 28/2006 znalcovi k dispozícii na tunajšom súde. V odôvodnení uznesenia uviedol, že koná o návrhu žalobkyne o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, predmetom ktorého konania sú aj nehnuteľnosti a členský podiel v bytovom družstve. V konaní žalobkyňa žiadala vypracovať nové znalecké posudky na hodnotu nehnuteľností, preto v súlade s § 127 ods. 1 O.s.p. vo veci nariadil znalecké dokazovanie a žalobkyňu uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Krajský súd v v Trenčíne uznesením z 2. mája 2011, sp.zn. 6 Co 16/2011 v časti výroku o uložení zloženia preddavku na trovy spojené s podaním znaleckého posudku uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že účastníkom uložil, aby do 10 dní od doručenia tohto uznesenia každý z nich zložil preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku v sume po 250 €. Dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v časti výroku o uložení povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť. Konštatoval, že z odôvodnenia súdu prvého stupňa vyplýva, že tento uložil žalobkyňu, aby zložila preddavok na trovy znaleckého posudku z dôvodu, že táto navrhla vykonať uvedený dôkaz. Stotožnil sa s názorom žalobkyne v odvolaní, podľa ktorého sa podľa ustálenej súdnej praxe pri vyporiadaní BSM vychádza z ceny majetku, ktorý je predmetom sporu ku dňu jeho vyporiadania. Mal za to, že správne zistenie ceny vyporiadavaného majetku je nevyhnutým predpokladom pre správnu aplikáciu ustanovení

§ 149 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a v zmysle ustanovenia § 141 ods. 1 O.s.p. je v záujme oboch účastníkov konania, aby sa správne určila cena majetku. Dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené zákonné predpoklady pre uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania obom účastníkom. Nestotožnil sa s názorom žalobkyne v odvolaní, podľa ktorého u nej nie sú splnené zákonné podmienky pre uloženie povinnosti podľa § 141 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, a teda sú u nej dané podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že žalobkyňa síce predložila k odvolaniu kópiu rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v P. z 8. novembra 2010, podľa ktorého je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v sume 208,30 € mesačne od 1. októbra 2010, avšak mal za to, že nemožno opomenúť skutočnosť, že je nositeľkou majetkových práv z titulu zániku BSM, pričom cena vyporiadavaných vecí z BSM bola k obdobiu roka 2004 vyčíslená znaleckým posudkom na hodnotu niekoľko miliónov slovenských korún. Z uvedeného dôvodu konštatoval, že by majetkové pomery žalobkyne neodôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Dovolanie odôvodnil tým, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f) O.s.p., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p) a vychádza z nedostatočne preukázaného skutkového stavu. Poukázal na to, že odvolací súd rozhodoval bez nariadenia pojednávania, pričom nemal možnosť preukázať, že znalecké posudky, ktoré boli vypracované v roku 2004, boli vypracované po právoplatnom rozvode manželstva, teda po právoplatnom zániku BSM, že náklady na tieto posudky hradila každá zo strán v polovici, pričom pred súdom obidve strany prehlásili, že nemajú námietky voči znaleckým posudkom. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Zároveň žiadal zaviazať žalobcu náhradou trov dovolacieho konania.

Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel

k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa .

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalovaného proti uzneseniu o znalcovskom.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 3 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne

rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existencia niektorej z vyššie uvedených vád však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Z vymenovaných procesných vád je v dovolaní výslovne namietaná vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa žalovaného vada konania spočívala v tom, že odvolací súd na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, pričom nemal možnosť preukázať, že znalecké posudky, ktoré boli vypracované v roku 2004, boli vypracované po právoplatnom rozvode manželstva, že náklady na tieto posudky hradila každá zo strán v polovici, pričom pred súdom obidve strany prehlásili, že nemajú námietky voči znaleckým posudkom.

Podľa § 115 ods. 1 O.s.p. ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 214 ods. 1 písm. O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (písm. a/), súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania (písm. b/), to vyžaduje dôležitý verejný záujem (písm. c/).

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Pre konanie na súde prvého stupňa, ako aj pre odvolacie konanie, platí zásada prejednanie veci (resp. odvolania) na ústnom pojednávaní. Ustanovenie § 115 ods. 1 O.s.p.

ukladá súdu povinnosť, okrem prípadov v zákone alebo osobitnom predpise výslovne uvedených, nariadiť pojednávanie len na prejednanie veci samej. Za súčasť prejednania veci podľa § 115 ods. 1 O.s.p. (prejednanie veci s nariadením pojednávania) treba považovať iba také konania súdov, ktoré sa týkajú „veci samej“ (merita veci), o ochranu ktorej účastník konania požiadal. Pre konanie a rozhodovanie súdov „o iných“ (ako meritórnych otázkach, napr. procesných otázkach, medzi ktoré patrí aj nariadenie znaleckého dokazovania), výsledkom ktorých sú uznesenia, pretože sa netýkajú veci samej, nariaďovať pojednávanie nie je potrebné.

Odvolací súd, ktorý svojím uznesením zmenil uznesenie prvostupňového súdu bez nariadenia pojednávania, urobil tak v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého pojednávanie na odvolacom súde netreba nariaďovať, ak odvolanie smeruje proti uzneseniu. Nenariadením pojednávania v takom prípade sa účastníkovi konania neodníma možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podobne ani uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení znaleckého dokazovania nemožno považovať za prejednanie veci samej v zmysle ustanovenia § 115 ods. 1 O.s.p.

S nenariadením pojednávania súvisiaca námietka žalovaného týkajúca sa nevykonania ním mienených dôkazov (preukázania znaleckých posudkov, ktoré by bol predložil v prípade, ak by odvolací súd bol nariadil pojednávanie), nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv účastníka konania nie je ani postupom, ktorým by súd účastníkom odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Žalovaný ďalej odvolaciemu súdu vytýka, že odvolací súd vyššie uvedeným postupom neúplne zistil skutkový stav veci.

Pokiaľ ide o túto námietku žalovaného, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne, resp. neúplné skutkové

zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Posudzujúc dovolanie dovolateľa z týchto rozhodujúcich hľadísk, nedá sa postupu odvolacieho súdu vytýkať nesprávnosť predpokladanú v ustanovení § 237 písm. f) O.s.p. Pri svojom rozhodovaní postupoval odvolací súd v súlade s procesnými zákonnými ustanoveniami.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaný v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce

proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní náhradu trov neuplatnila.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. augusta 2011

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : D. Falbová